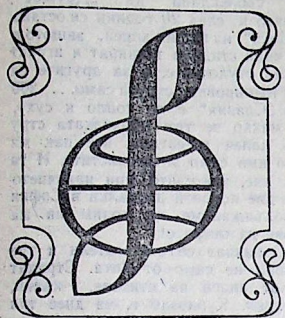

ФЕСТИВАЛНИ ИЗМЕРЕНИЯ

По стара традиция ежегодно във фестивала „Мартенски музикални дни“ участва и Русенската опера със своя премиера. Тази пролет по повод 75-годишнината на н. а. проф. Марин Големинов бе представена операта му „Зюграфът Захарий“. Сред произведенията, които отбелязават нов етап в еволюцията на стила и на художественото мислене на Големинов, „Зюграфът Захарий“ заема особено място. В търсене на свой модел за психологична музикална драма композиторът се насочва преди всичко към музикално осмисляне на текста, към словото, от чийто поетичен строй създава ариозно-речитативен стил. Основен двигател на драматургичното действие все пак остава оркестърът; неговата партия е симфонично разгърната, майсторски инструментирана. В операта се разкрива личната драма на художника Захарий, както и творческият конфликт между двамата брата зографи, трактуван в обществен план като сблъсък между старото и новото, между традицията и новаторството. Именно това е идейно-естетическата основа на произведението. — мълчателната борба на твореца, изпреварил своето време, с уста новените догми на установения начин на мислене. Режисьорът Пламен Карталов е поставил акцента върху тази идея на творба та и в своя прочит е търсил общоценително, емоционалното и художественото внушение. Декорът на Иван Савов пресъздава фрагменти от стенописи на Зографа, подходящо акцентувани със съответно осветление в различните психологични моменти. Допадна ми идеята на Карталов вместо чет-

ца, както е по партитура, да използвава три жени в черно като носители на епично-повествователното начало в операта.

Особено силно впечатление ми направи музикалната работа на диригента Георги Димитров. Дебютът му в оперния театър се открил с високото си художествено качество. Партитурата, която той владее до най-малки подробности, се насича с емоционалност, с тембри, нюанси; изведени и обединени са отделните линии, подчинени на един замисъл. Диригентът постига кантиленост и изразителност на шрайфа, но и величав оркестър на Русенската опера звучи великолепно, меко и изразително. Можем да пожелаем да се развие и усъвършенства възвратна сцена — оркестър, да бъде още по-високателен при подбора на певците. Всъщност имените певците са слабата страна в спектакъла. Поне тези, които застъпват двете главни роли, съсем не могат да ни удовлетворят — нито вокално, нито сценично (Евг. Ганев и А. Папазян). Достойно защитиха партияте си известните артисти з. а. Ат. Атанасов и А. Ангелова, както и Ив. Стоев. Ясно е, че пред ръководството на Русенската опера стои един голям и сериозен кадрови проблем — комплектуването на съставите и качеството на певческия колектив.

Тази година в ММД участва с два концерта академичният симфоничен оркестър на Московската филхармония под диригентството на н. а. на РСФСР Дмитрий Китаенко. Без съмнение това бе една върхова проява на фестивала. Блестящ състав от отлични инструменталисти, ансамбъл от най-висока класа, гъвкав, чувствителен, способен да интерпретира стилино и майсторски творби от различни епохи и автори, Московската филхармония ни поднесе едно незабравимо изпълнение на Шеста симфония от Шостакович и на „Испанско капричио“ от Римски — Корсаков. Откритие за нас бе виолончелистът Александър Рудин, завършен музикант, овладял тайните на трудния си инструмент. В неговата интерпретация вариациите на тема „Рококо“ от Чайковски се отличаваха с неяснество, естествено леще с

поток на мелодията, широк динимичен диапазон (какво пианисимо има Рудин!), красив тон и виртуозност. Концерт-майсторът на състава Валентин Жук бе солист в Първия цигулков концерт на Прокофиев и също показа високо професионално равнище.

Концертът на софийския камерен хор „Л. Пипков“ внесе особен акцент — неговата трудна програма, подбрана с присьница на Васил Арнаудов вкус, даде възможност да се насладим на красотата на сложни циклични хорови произведения от Пърсел, Бритън, Кодая, Ебеа, на пет на родни песни от Ф. Кутев. Висока култура на звуконизлъчване, спойка, изразителност, рефлексно изработване на фразата, дикция — ето някои основни характеристики на хора, ръководен с толкова любов и амбиция от н. а. В. Арнаудов. Тридесет и пет момичета, които пеят много музикално, много сърцато, еднакво добре на различни езици, изпълняват с изящество и дълбочина на мисълта, емоционално и прецизно както многогласно полифонично разгърнати, така и сложни по своя интонационен строеж и форма произведения, многочастни кантати и малки, прости песни.

Ансамбълът „Софийски солисти“, отдавна свързан с фестивала, и този път бе посрещнат възторжено от русени. Наред с خوبаво изградената конструкция на Фантазия и fuga в сол минор от Бах (оркестрация Ив. Бакалов) и блестяща на Моцартовото дивертименто в ре мажор чухме „Антични танци и ария“ от Респили — проблемна творба, в която проличаха високите качества на ансамбъла, както и „Вариации върху тема от Бридж“ на Бритън, пресъздадени ярко, богато отсненитембриво и динамично. Способен, мислещ музикант и диригент, Емил Табаков умее не само да отшлифова детайлите, но и да оформи цялостно произведението. Мисля обаче, че понякога твърде орочичава своите изпълнители, държейки ги неотстъпно във властта на изискванията си, а би трябвало да им оставя „овобода на действие“, която ще придаде още по-голяма жизненост и емоционалност на звучността в оркестра.

БОЯНКА АРНАУДОВА